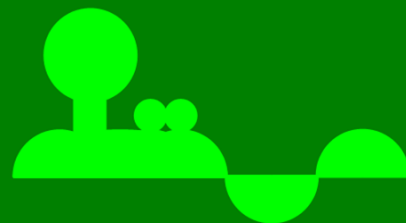

Nieuwsbrief

Landschapsbeheer Oss | September 2016 | Jaargang 17 | Nummer 67

Redactie Richard Ceelen, Dick Roza, Jan Oomen, René van Dorst | **E-mail** redactie@landschapsbeheer-oss.nl
Redactieadres Redactie Landschapsbeheer Oss, Braakstraat 46, 5345 XB Oss

Contact

Landschapsbeheer Oss

Tolstraat 3
5342 NH Oss
T 0412-474322
I www.landschapsbeheer-oss.nl
E info@landschapsbeheer-oss.nl

Voorzitter

Ronald Widdershoven
T 0412-631362
E voorzitter@landschapsbeheer-oss.nl

Secretaris

Nora Servaes
T 0412-632223
E secretariaat@landschapsbeheer-oss.nl

Penningmeester

Jan Ploegmakers
T 0412-641500
E penningmeester@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie, Werving & Vrijwilligerscontact

Dick Roza
T 0412-642368
E pr@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie & Website

Richard Ceelen
T 06-54218521
E redactie@landschapsbeheer-oss.nl

Juridisch Adviseur

Maarten Furnée
T 0412-454204
E juridischadviseur@landschapsbeheer-oss.nl

Werkplaats Natuur, Landschap & Cultuurhistorie

Henk Smouter (Projectcoördinator)
Tolstraat 3
5342 NH Oss
T 06-54288252
E hs@werkplaatsnlc.nl

Coördinator Beheer

Tonnie van Hooff (Projectcoördinator)
Tolstraat 3
5342 NH Oss
T | 06-37456820
E tvh@werkplaatsnlc.nl

Landerij VanTosse

Nora Servaes (Secretaris)
T 0412-632223
E secretariaat@landerijvantosse.nl

De Stichting Landschapsbeheer Oss is gevestigd te Oss en ingeschreven bij KvK Oost-Brabant onder nummer 17105068 Rabobank Oss, NL94 RABO 0170 4198 94

Inhoudsopgave

Nieuws uit Landerij VanTosse	1
Varend vrijwilligersuitje	4
Oud sluisje in schijnwerper	5
Grote drukte bij MaashorstFair nieuwe stijl	6
Waar werkten we?	7
Struinroutes rond Oss	7
Kort Nieuws	10
Werkgroep Landschapsbeheer	15

Colofon

Nieuwsbrief Landschapsbeheer Oss

September 2016, jaargang 17, nummer 67, oplage 500.

Kopij

Wij nodigen graag iedereen uit om bijvoorbeeld een verslag(je) van een werkdag, een excursie, een lezing, een expositie of een interessante waarneming te schrijven. U kunt uw bijdrage met of zonder illustraties mailen naar redactie@landschapsbeheer-oss.nl. De sluitingstermijn voor kopij voor de volgende nieuwsbrief is 1 december 2016.

Foto's voorpagina

Boven: nieuwe poelen in de Stelt (Foto: DR)
Linksonder: druk bezig in het Mikkeldonkbus (Foto: DR)
Rechtsonder: uitzicht over Maas tijdens uitje (J. de Graaf)

Natuurwerkdag 2016

Op zaterdag 5 november vindt - voor de 16^e keer - de Nationale Natuurwerkdag plaats. Op zo'n 500 locaties, verspreid over heel Nederland, kunnen vrijwilligers dan weer werken in de natuur. Ook Landschapsbeheer Oss doet natuurlijk weer mee aan die dag!

Wilgen knotten in Dieden

Dit jaar kozen we voor ons project poelen en wielen in Dieden. We gaan daar weer vele tientallen wilgen knotten op de ribben en ongewenste houtopstanden verwijderen. Het is voor de tweede keer in ons bestaan dat we de natuurwerkdag in Dieden organiseren. De eerste keer was op 7 november 2009, toen we met 34 eigen vrijwilligers en 8 meewerkende gasten dezelfde werkzaamheden verrichtten als we nu wéér gaan doen. In het voorjaar van 2004 startten we met de revitalisatie van de poelen en ribben en daarna werd dat werk minstens één of twee keer per jaar herhaald. Dit jaar waren we op 8 januari en 6 februari met respectievelijk 34 en 24 vrijwilligers nog actief in het gebied. De Natuurwerkdag begint om 10.00 uur en wordt afgesloten om ca 15.00 uur. Verzamelpunt is camping de Laurensheuve, Poelstraat 3, 5371 KJ in Dieden. Er is koffie met koek en frisdrank en tussen de middag een kop erwtensoep voor bij de meegebrachte boterhammen. Na afloop is er weer de traditionele afsluiting met bier, wijn, fris, kaas en worst. Vanwege de beperkte werkruimte op de ribben is er een maximum van 75 vrijwilligers gesteld. Diegenen die mee willen werken, adviseren we beslist om laarzen te dragen, omdat de werklocatie bijzonder nat is! Onze eigen vrijwilligers zullen nog via de gebruikelijke werkelijkse werkmail op de hoogte worden gebracht.

www.natuurwerkdag.nl

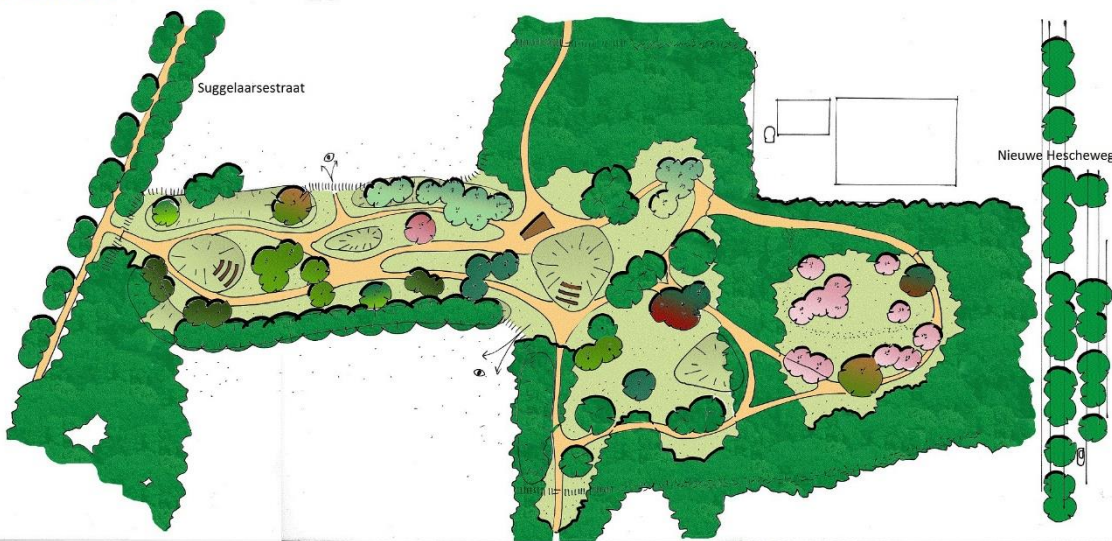
Nieuws uit Landerij VanTosse

Voorbereidingen VanTosse Bos gestart

De aanleg van het VanTosse Bos, zoals het toekomstige herinneringsbos zal gaan heten, is in september gestart. De voormalige vuilstort, tussen de Koningsweg en Suggelaarsestraat, wordt opnieuw ingericht. Omdat de deklaag op veel plaatsen in de loop van de tijd was weggeslepen wordt een nieuwe leeflaag aangebracht.

De saneringswerkzaamheden vangen aan in oktober en worden door het ingenieursbureau van de gemeente Oss begeleid, omdat dit specialistisch werk is dat aan allerlei voorschriften moet voldoen. Voorafgaand aan deze werkzaamheden is in opdracht van Landschapsbeheer Oss de bestaande vegetatie verwijderd, op enkele waardevolle eiken na.

Na afronding van de sanering wordt een wandelpad aangelegd en wordt het gebied deels ingeplant met inheemse struiken. Op vooraf aangegeven plaatsen zullen vervolgens (gedenk-)bomen worden ingeplant. Deze gedenkbomen kunnen ter gelegenheid van een geboorte, huwelijk, jubileum, overlijden enz. geplant worden.

Stapelmuurtjes

Als onderdeel van de herkenbaarheid is voor de Landerij VanTosse een zogenaamde beeldtaal ontwikkeld om de herkenbaarheid van het gebied te vergroten. Die beeldtaal geeft het gebied iets eigens en het benadrukt de kleinschaligheid. Voor de Landerij VanTosse is ervoor gekozen om structuren met gebiedseigen materiaal als houtstammen te maken. Voorbeelden zijn de entreepunten die aan de Creslaan en Mugheuveelstraat uit houtstammen worden opgebouwd, maar ook de houtstapelmuurtjes die perceelsgrenzen en wandelpaden markeren. Naast een visuele functie met recreatieve waarde hebben de structuren ook een natuurwaarde. Allerlei dieren, zoals insecten, kleine knaagdieren en egels vinden in en om de houtmuurtjes beschutting en leefgebied. De houtstapelmuurtjes zullen in de komende jaren nog worden uitgebreid.

Werkervaringsplekken

In samenwerking met de afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Oss zijn sinds juli op de Tuinderij drie statushouders, Daniel Zeray, Biniam Zemuy en Henok Haile, geplaatst op een werkervaringsplaats. Alle drie komen uit Eritrea en zijn al twee jaar in Oss woonachtig. Wij bieden ze allerlei gevarieerd werk aan op de tuin, maar ook in de gehele Landerij VanTosse. Naast het opdoen van werkervaring is een van de doelstellingen van de gemeente een zo goed mogelijk integratie traject op te stellen. Natuurlijk is een van de eerste vereisten het leren beheersen van de Nederlandse taal en waar kun je dat beter doen dan in een echte werkomgeving. Op de foto staan van links naar rechts: Daniel, Biniam en Henok.

Nieuw water in Stelt

Dat de Stelt een prachtig kleinschalig landschap is met veel variatie, daar is geen twijfel over. Maar, grotendeel gelegen op rug van stuifzand, is het een erg drooggevoelig gebied. Water, en dan bedoel ik natuurlijk voorkomend water, is er niet of nauwelijks. De watergangen in het gebied zijn alleen in de wintermaanden waterhoudend, in de zomer valt de grondwaterstand zover terug dat deze geheel droog staan. Er zijn enkele bestaande poelen (op het terrein van het klooster, weiland bij de Steltboerderij) maar deze liggen vrij geïsoleerd.

In het project Landerij VanTosse is de aanleg van een aantal poelen voorzien, die als stepping stones tussen N329 en de Cereslaan gaan fungeren voor met name amfibieën. Deze worden aangelegd op zodanige afstand van elkaar dat amfibieën de afstand kunnen overbruggen en zo hun verspreidingsgebied kunnen vergroten. De poel op de Tuinderij, die vorig jaar is gerealiseerd, is daarvan een goed voorbeeld. Na 1 jaar zaten er al kikkers en zelfs salamanders in, met de dichtstbijzijnde poel op ca 200 meter afstand!

In september is begonnen met de aanleg van een poel aan de Mugheuveelstraat, achter het cranberryveld). De keuze van de locatie is bepaald aan de hand van de waterkaart van het gebied. Dit gebied is relatief laaggelegen; ca 100 jaar geleden was dit zelfs het stroomgebied van de oude Osse beek. Met de aanleg van de A59 is dit vrijwel verdwenen, alleen de zaksloten langs de weg en gemetselde duikers onder de Hescheweg en Cereslaan geven aan dat hier ooit een waterloop was. Rond de poel wordt een wandelpad aangelegd en een entreepunt aan de Mugheuveelstraat zal de toegang tot het gebied vormen.

Hopogst overtreft verwachtingen

Nadat we vorig jaar een bescheiden oogst aan hopbellen konden binnenhalen was het even afwachten wat het dit jaar zou gaan worden. Het voorjaar was in ieder geval ideaal met al die regen en de hopplanten kwamen goed aan de groei. Alle planten bleken goed aangeslagen. En dat beloonde zich dit jaar met een uitbundige bloei. Op het moment van schrijven zijn we druk bezig met plukken en naar het zich laat aanzien zijn we daar wel een paar weken mee bezig. Enorme meevaller was het warme en droge weer, waardoor we de hopbellen ideaal konden drogen onder het afdak van het Tuinderijgebouw, uit de zon en in kratten zodat de wind er goed doorheen kon waaien. De oogst van vorig jaar is deels geleverd aan Bierbrouwerij

Oijen, die er een heerlijk Oijens Blond mee heeft gebrouwen, het eerste bier met streekeigen hop! De rest is uitgedeeld aan leden van het Maaslands Thuisbrouwers genootschap, met de boodschap hun ervaring met onze hop terug te koppelen. Want we willen natuurlijk graag weten wat de eigenschappen en kwaliteit van onze hop is. De oogst van dit jaar is ook al deels besproken, dus dat er potentie zit in de hopteelt lijkt wel duidelijk. Landschappelijk gezien is iedereen het erover eens dat het hopveld een fraaie invulling geeft aan het kleinschalige landschap van de Stelt, zeker omdat dit beeld vrijwel nergens in Nederland meer voorkomt.

Hobbybrouwers bezoeken hopveld

Het klinkt misschien wat mysterieus, het Maaslands Thuisbrouwers Genootschap (MTG), maar achter deze naam schuilt een groep mensen die met grote kennis van zaken bezig is met hun grootste hobby, het maken (en daarna opdrinken) van allerlei aparte soorten bier. Er wordt volop geëxperimenteerd met allerlei recepten. Dat er een excursie werd georganiseerd naar ons hopveld was dan ook voor de hand liggend. Wij verbouwen maar liefst 15 soorten hop en wat is er mooier voor een amateurbrouwer om met zoveel in de streek zelf geteelde hopsoorten te gaan experimenteren.

Foto van links naar rechts:
Frans Schamps en Robby Brekelmans

Het MTG komt elke twee maanden bijeen. Daarbij worden uiteraard de verschillende brouwsels geproefd en besproken. Onder de leden zijn er enkele die een wat langere en professionele historie hebben in het bier maken, zoals de Muifelbrouwerij uit Berghem en Brouwerij Wilskracht uit Ravenstein. Niet de eerste de besten: vorig jaar won de Muifelbrouwerij de prijs van het Beste Bier van Brabant en tot grote verrassing dit jaar Brouwerij Wilskracht uit Ravenstein. Geen geringe prestatie tussen al het geweld van de vele streekbrouwerijen die Noord-Brabant telt.

Henk Smouter

Varend vrijwilligersuitje

Donderdag 8 september bood ons bestuur haar vrijwilligersgroep weer haar jaarlijks dagje uit aan. Dat ging ditmaal niet, zoals gewoonlijk, per bus naar een verre plaats in Brabant, maar per boot naar ons eigen Ravenstein, waar hen enkele excursies en een lunch wachtten in dat fraaie historische stadje.

Uitvoerige uitleg tijdens het varen

En zo scheepden die dag, bij de sluisen in Lith een 70-tal van onze vrijwilligers zich in op het 30 meter lange partyschip "Domani", het kleinste van de twee partyschepen van Rederij "Waterfeest" in Kerkdriel. Het belangrijkste reisdoel van de vaartocht was vooral om het nieuwe natuurontwikkelingsgebied de Hemelrijkse Waard, tussen Oijen en Lithoijen, vanaf het water te kunnen bekijken. Het 225 hectare grote gebied, dat deel uitmaakt van het project "Natuurvriendelijke en bredere Maasoeveren" van Rijkswaterstaat, zal nadat het eerste deel al in januari 2016 in gebruik werd genomen, eind van dit jaar in zijn geheel worden opgeleverd. Aan boord van de "Domani" (Italiaans voor "morgen") voeren, op ons verzoek, ook drie deskundigen mee, die elk voor een deel van het project Hemelrijkse Waard tekenden en hun deel in woord en beeld aan de reizigers overbrachten. Dat waren Ronald Gesthuizen van Rijkswaterstaat (opdrachtgever), Dorus Sterken van Aannemersbedrijf van de Wetering in Heesch (uitvoering) en Fons Mandigers, gebiedsbeheerder van Natuurmonumenten, (inrichting en beheer). Omdat schrijver dezes door plotselinge ziekte niet mee kon met het uitje, kan hij dus geen sfeerimpressie geven van de dag. Die leest u apart van onze vrijwilliger Jan van de Graaf! (DR)

Kijk op onze website voor een volledige fotoreportage!

Gezellig dagje uit

"Zijn we er allemaal? Is iedereen al aan boord?", "Je moet je toch melden met het cijfer dat op de mail stond? Ik had B". "Ohh... ehh" De boot was al aan het 'schutten', toen Ingrid aankwam. Gelukkig voor haar dat de boot in de sluis omhoog kwam, zodat ze nog veilig in de handen van de kapitein en van Albert aan boord geholpen kon worden. De reis was al begonnen voor ons met een lekker bakske koffie en een gebakje. De vlotte bediening aan boord zou ons de rest van de reis en vooral tijdens de terugweg zeker goed bevallen.

In Ravenstein gingen we van boord voor een rondleiding en de lunch. Indrukwekkend was het verhaal van de gidsen over het ontstaan van Ravenstein dat reeds in 1380 stadsrechten kreeg. Zichtbaar waren de restanten van de verdedigingswerken. Ook kregen we toelichting op het gebruik van de grond, de grachten en de gebouwen. Speciale

aandacht was er voor het "Leerlooiershuisje" uit 1887. De lunch, in gemeenschapshuis Vidi Reo, werd uitvoerig benut om weer even bij te komen en om even van het prachtige weer te genieten. Maar lang kon het niet duren, want onze plaatselijke vrijwilliger Tonnie tipte ons om een kijkje te nemen in de molen, waar stadsbrouwerij "Wil's Kracht" sinds kort is gevestigd. De brouwersvrouw Ineke Fleuren gaf nog wat uitleg en vertelde dat het, ondanks de goede omzetten, voor hen een spannende week was. (Bastion triplebier uit Ravenstein werd die zondag uitgeroepen tot Brabants Lekkerste Bier 2016) Met lichtelijk zwaardere benen wandelden we weer terug naar de haven voor nog enkele heerlijk ontspannen borreluurtjes aan boord van de "Domani", die koers zette naar de stuw te Lith. Het was een mooie dag.

Jan de Graaf

Oogstfeesten bij molen en klooster

Op zondag 2 oktober vonden er twee oogstfeesten plaats, namelijk bij de Kilsdonkse Molen in Heeswijk Dinther en bij Klooster Bethlehem in Haren.

Maaltijd zelf bereiden

Het oogstfeest "Van akker tot bakker" in Heeswijk Dinther werd weer, zoals gewoonlijk, georganiseerd samen met de Bakkers Lamers en de museumboerderij. Dit jaar met een vernieuwde opzet, waarbij het thema Food benadrukt werd. Diverse foodstands presenteerden er streekproducten. Bezoekers konden daar hun eigen maaltijd inkopen om deze vervolgen op een BBQ te laten bereiden en ter plekke te nuttigen aan lange tafels.

Gonnie van Heel Holland bakt

In Haren besloot Stichting Maasmeanders in het kader van haar 10 jarig jubileum met een oogstfeest bij klooster Bethlehem. Het terrein rondom het klooster was sfeervol ingericht met allerlei decoratieve materialen die met het thema oogst te maken hadden, zoals korenschoven, hooibalen, grote karren met groente, fruit en pompoenen. Diverse ruimtes in en bij het klooster werden gebruikt door de leden van de Maasmeanders voor georganiseerde activiteiten. Ook Landschapsbeheer/Landerij van Tosse was aanwezig met een stand. Gonnie van der Heijden, bekend van haar rol als jurylid bij "Heel Holland bakt" verzorgde diverse lezingen en theatergroep EMM uit Lithoijen bracht diverse acts.

Dick Roza

Den Dijk

In welk jaar is dat toch gebeurd; dat den dijk Korenbeemdweg is gaan heten? (Waar hebben we die naam meer gehoord?) Misschien toen dat pad asfalt kreeg en de sloot breder werd?

Het is een zijstraat van de Huizenbeemdweg. Er staan geen huizen aan, dus de postbode hoeft er niet te zijn. Die vragen kwamen bij me op toen we met Landschapsbeheer op Mikkeldonk werkten.

Mijn vader pachtte in de jaren vijftig den dijk om er te maaien en te hooien. Wij als kinderen moesten/mochten meehelpen. Mijn vader met de zeis en de wetstrekkel en wij met de rijf. Langs het pad een zalige sloot met helder water waarin kikkers en andere waterdieren. Wel geregeld de bloedzuigers van je benen halen!

Wat was het heet, ja, hooitijd. Na het hooi keren heerlijk afkoelen in die sloot. Ons pap had z'n drinkestötje, zo'n blauw gemêleerd.

Onze koe was tijdens hooitijd thuis, dacht ik. Dat was/is op Ussen. Het huis heet nu Opusse.

Nu ga ik soms naar den dijk en denk aan die heerlijke tijd. Het is een doodlopende weg en bij de dubbele sluis is het rustig zitten en uitkijken over de velden onder die levendige wijde luchten. Ik kijk in de poel daar of er waterdier-tjes zitten. Bij de wetering mochten we niet komen. Heb ik wel geweten dat die er lag?

Nu groeien er geen margrietten en andere zomerbloeiers meer waar we kransjes van vlochten.

De laatste tijd is zo vaak gewezen op die belangrijke zandwegen zoals de column van Tony van der Meulen, die inhaakte op het artikel 'redt de Brabantse zandweg' van de BMF (in Brabants dagblad van 3 september j.l.).

Fijn dat ik dit alles mee mocht maken. Veel situaties in ons werk doet mij en zeker ook veel anderen terugdenken aan mooie tijden.

Nu over naar 2016!

Riet de Klein

Betalingen Vriendenclub

Onze vriendenclub telt nu ruim 300 leden. Daarvan hebben per september echter enkele tientallen leden hun contributie voor 2016 nog niet betaald. Kijkt u eens of u uw betaling wellicht vergeten bent? Zo ja, dan zien we uw contributie van minimaal €8 graag zo spoedig mogelijk tegemoet op onze bankrekening NL94RABO0170419894.

Oud sluisje in schijnwerper

Tijdens onze werkochtend op 5 december 2015 maakten onze vrijwilligers een - door Tonnie van Hooff ontdekt - oud afwateringssluysje in Keent, dat totaal door bomen en struiken was overwoekerd, weer zichtbaar.

Rijke historie

Die ontdekking vroeg natuurlijk om onderzoek en onze historicus Henk Buijks was natuurlijk graag bereid om de geschiedenisgeschriften in te duiken. Hij trof over het sluisje een rijke historie aan en publiceerde zijn bevindingen over het - al in 1801 genoemde - sluisje in twee artikelen. Een groot artikel van 2 pagina's verscheen, compleet met kaarten en foto's, in de augustus editie van het magazine "Tussen Maas & Erfdijk" van Heemkundekring Land van Ravenstein en het tweede artikel was op 19 augustus een onderdeel van Henk's wekelijks column "Van-daagjaar geleden" in het Brabants Dagblad. Wil iemand één of beide artikelen graag lezen, stuur dan even een mailtje naar Henk Buijks: henk.buijks@home.nl.

Dick Roza

Grote order voor Maashorstkroket

Het gaat heel goed met de maashorstkroket nadat Dennis Hurkmans van de Heischehoeve in Loosbroek dat heerlijke en eerlijke Maashorstproduct op 6 juli vorig jaar zo trots presenteerde.

Ook worstenbroodje in opmars

Die introductie vond plaats nadat vier studenten van ROC De Leygraaf uit Oss, in het kader van "Zet een eigen studentencompany op", na acht maanden van voorbereiden en experimenteren met het vlees van brandrode koeien en speltmeel uit de regio, de juiste samenstelling voor de kroket hadden gevonden. Eind augustus dit jaar meldden de maashorstboeren trots in hun nieuwsbrief dat het van der Valkhotel in Eindhoven 25.000 maashorstkroketten bestelde bij de Heischehoeve en gelijktijdig ook het lamsvlees van schapenhouder Wim Jans uit Zeeland (NB) op het menu heeft gezet. Ook deelden de maashorstboeren mee dat het maashorstspelt-worstenbroodje, dat op de Maashorstfair op 31 juli zo'n eclatant succes was, in september door een bakker met een vijftal winkels in de regio, op de markt zal worden gezet! Er bestaat inmiddels al een heel scala van maashorstproducten. Zo zijn er vier soorten bier van tarwe, spelt, gerst en hop uit de Maashorst, is er het maashorstvlees van het brandrode rund en zijn er asperges, jam, sauzen en sappen uit de Maashorst. (DR)

Grote drukte bij MaashorstFair nieuwe stijl

Op zondag 31 juli werd - op een 7 hectare groot weiland van de familie van der Heijden aan de Brobbelbiesweg in Schaijk - voor de tiende keer de MaashorstFair gehouden. Een unieke locatie, zo vond het bestuur van de fair, zo in het midden van de vier Maashorstgemeenten. Ruim 100 standhouders boden een record aantal bezoekers een scala van diensten en producten uit de Maashorst aan.

Perfekte looproute

Eigenlijk had de jubileumeditie van de fair vorig jaar september al moeten plaatsvinden, maar het toenmalige bestuur zag een nieuwe Maashorstfair niet meer zitten en de happening werd op het laatste moment afgeblazen. In april van dit jaar trad een geheel nieuw bestuur aan onder voorzitterschap van Annie Martens. Dat nieuwe en enthousiaste bestuur zag kans om in drie maanden tijd een geheel vernieuwde fair op te zetten. Dat die nieuwe opzet slaagde, bewezen het overvolle parkeerterrein met 1500 plaatsen en de eveneens afgeladen fietsenstalling. De bezoekers, die zich niet lieten afschrikken door enkele onverwachte buitjes, zorgden voor een heel gezellige sfeer. Ze bleven, door een nieuwe indeling van de fair, ook langer dan ze aanvankelijk van plan waren. De bezoekers werden namelijk via het centraal gelegen horecaplein en door middel van een vaste route langs alle acht themapleinen - en dus ook langs alle kramen - geleid. Er waren dus geen "dode hoeken" meer, zoals bij vorige edities. Ieder themaplein kwam weer uit op het gezellige horecaplein, waar voor iedereen van alles te eten en te drinken was en waar tal van muzikale optredens waren. Een belangrijke trekpleister was ook de comeback van Circus Herman Renz na het faillissement van vorig jaar. De alom bekende entree van het circus fungeerde als beeldmerk en blikvanger. Clown Milko en zijn nieuwe collega Mischa vermaakten de kinderen en er waren straatartiesten. Oude voertuigen en authentieke woonwagens van het circus deden de tijden van vroeger herleven.

Emmy en de kaboutergezichtjes

Vertrouwd op de fair waren tal van bekende demonstraties, zoals het schapendrijven, de knuffelkoe en de paardenshow. Nieuw waren de worstenboordjes van Maashorstspelt met gehakt van de Maashorst Brandrode Rundren en de winkelmuur "Hof van Zeland", waar de producten uit de Maashorst, die in de stands te zien en te proeven waren, gekocht konden worden. Zo hoefden bezoekers niet de hele dag meer met een zware tas te sjouwen! Ook Landschapsbeheer Oss en Landerij VanTosse waren, beide met hun eigen tent, natuurlijk weer aanwezig

op de fair. Bij Landschapsbeheer gaven Jos Koolen, Hanny Wagenmakers en Dick Roza antwoord op alle vragen over het vrijwilligerswerk in de natuur en bij de Landerij verkochten Wout van Zuilichem, Ronald Widdershoven, Henk Smouter, Dorine Bergers, Janny IJsendoorn en Luus Verheijen voor meer dan €440 aan onze cranberryproducten.

En de "grande dame" van onze beurzen, Emmy Simons? Die gaf, van achter een tafeltje tussen de beide tenten, weer, zoals gebruikelijk, leiding en advies aan de kinderen over het schilderen van kaboutergezichtjes op afgeschuinde berkenstammetjes!

Dick Roza

Natuurfeest bij Natuurcentrum Maashorst

Zondag 17 juli werd door Stichting de Maashorst en alle met de Maashorst gerelateerde natuurorganisaties een natuurfeest gehouden op het erf van natuurcentrum de Maashorst in Nistelrode. Daar waren zo'n 10 stichtingen, organisaties en particulieren uit de regio met een stand aanwezig. Ook Landschapsbeheer Oss was van de partij.

Voorlichting en proeven

De dag begon nogal druilerig, waardoor de aanloop naar Slabroek niet direct geweldig was. Na de middag, toen de zon doorbrak, was er een constante, gezellige drukte op het terrein rondom het informatiecentrum. Wij waren aanwezig met de bekende tent van Landschapsbeheer, opgezet en ingericht door Jos Koolen en Ronald Widdershoven. Vooral in de ochtend was het, met de weersomstandigheden een voordeel om een tent te hebben en geen kraam. De bezetting in de ochtend bestond uit Janny IJsendoorn en Dorine Bergers en in de middag uit Hanny Wagemakers en Nora Servaes. Ze gaven de bezoekers uitleg over het werk van Landschapsbeheer in de natuur en over onze landbouwactiviteiten. Ook lieten ze de mensen proeven van onze heerlijke cranberryjam, cranberrysaus, gedroogde cranberry's en VanTosse-honing. Daarnaast werden er door de jeugd berkenstammetjes omgetoverd tot heuse kabouters. Op verzoek van de organisatie werd er niet al te veel nadruk op de verkoop van producten gelegd; tenslotte ging het om voorlichting. We hebben heel bescheiden wat zakjes gedroogde cranberry's verkocht. Al met al hebben we veel mensen kunnen vertellen van ons werk in de gemeente Oss. Er werden ook veel folders meegenomen en hopelijk komen daar nog wat aanmeldingen uit voort om vrijwilliger te worden.

Ronald Widdershoven

Waar werkten we?

Van de dertien werkoctenden die de werkgroep vanaf begin juni tot begin september actief was, waren er maar liefst zeven in de Stelt en de Elzen.

Stapelmuurtjes

Daar werden tal van grote en kleinere klussen uitgevoerd, zoals het verwijderen van prunus en onkruid, het bijhouden en uitbreiden van de wandelroute door het gebied, het ordenen van takhout

(met een machine van de Koornbeemd) het verwijderen van afscheidingen en het plaatsen van een bank en picknicktafel. Maar het grootste - en belangrijkste - karwei was toch wel de start van de perceelmarkering in het gebied d.m.v. stapelmuurtjes van boomstammetjes. Daarvoor werden vele tientallen bomen, die bij de recente uitdunning van de bossen waren vrijgekomen, op de centrale opslagplaats bij de Cereslaan in stukken van 80 cm gezaagd. Die stammetjes werden handmatig op onze platte kar geladen en daarna met de tractor naar het Laantje van Cumberland en naar een plek nabij het hopveld gebracht, waar ze ook weer handmatig werden gelost. Vervolgens werden ze in enkele lagen tot een hoogte van zo'n 70-80 cm op elkaar gestapeld en met staalband aan elkaar verbonden tot een lange stammetjesmuur.

Het Mikkeldonkbos

En verder gaven we de afgelopen drie maanden het Vorstengrafmonument, het Ossermeer en het oude zwembad, grafheuvelgebied Paalgraven en de Groenendijk-wandelroute een grote onderhoudsbeurt. En een heel leuke en dankbare klus voerden we nog uit langs de Mikkeldonkweg in Oss Noord. Daar zorgden we ervoor dat het fietspad dat van die weg af de wijk in gaat, weer goed berijdbaar was en knapten we in twee ochtenden met veel zaag- en knipwerk het bosperceel op waarin de Osse zwerver Jeffrey Claes in een geïmproviseerd onderkomen ruim een jaar verbleef met zijn vier herdershonden. We waren zelf verbaasd welk een mooi stuk extra wandelgelegenheid we met die opknappbeurt aan de daar al bestaande paden toevoegden. De gemiddelde opkomst bij alle werkoctenden was 23.

Dick Roza

Struinroutes rond Oss

Buiten de bekende wandelroutes als de Machareense- en Groenendijkroute zijn er ten noorden van Oss nóg enkele interessante struinwandelingen met verschillende lengtes te maken, die de wandelaar door fraaie uiterwaarden en weilanden voeren!

Over hekken klimmen

Zoals bijvoorbeeld de wandelroute van het Toeristisch Informatiecentrum Megen (TIM), die begint bij Gemeenschapshuis Acropolis aan het Broeder Everardusplein 1 in Megen. Die route is in totaal 14 kilometer lang, waarvan 11 kilometers onverhard zijn. Een gedrukt wandelroutekaartje is voor 50 eurocent bij het TIM verkrijgbaar. De route loopt eerst over de Maasdijk in Megen, steekt dan de Dorpenweg over, loopt vervolgens langs onze eendenkooi en een stuk van de Hertogswetering via Berghem en de Groenendijk naar de radiatoren in Haren, om vervolgens door de Maasuiterswaard en langs het monument van de omgekomen Maaswerkers weer op Megen aan te koersen. Je moet voor de struinwandeling wél lenig zijn, want er moet regelmatig over een hek worden geklommen of onder het prikkeldraad worden doorgekropen. Honden zijn niet toegestaan vanwege de brandrode koeien die er grazen en bij regen of hoog water zijn laarzen aanbevolen! Horeca is er in Megen bij café-rest. "Op de Poort" en "Efkes Zitte", halverwege de route bij Herberg "D'n Dort" (alleen op woensdag- en zaterdagmiddag en op zondag open) en bij café-rest. "t Huis" in Haren aan de Lietingstraat 60, dat elke dag open is van 9.00 tot 22.00 uur.

Langs "Groene Vingers"

Meer struinwandelingen bieden ook de zogenaamde "Groene Vingers", uitlopen vanuit de noordelijke wijken van de stad naar de natuur- en landbouwgronden in de polder richting de Hertogswetering. Die wandelroutes zijn herkenbaar aan een houten veehek met een kleppoortje ernaast en zijn alleen voor wandelaars begaanbaar d.m.v. een gemaaid graspad. Er zijn drie van de Groene Vingers. De eerste loopt vanaf de Mikkeldonkweg naast huisnummer 17 (geitenhouderij Van Loon) het weiland in naar de Langendonkweg. Het tweede pad loopt vanaf de Frankenbeemdweg (schuin t.o. tuincentrum Coppelmans) naar de Paalakkerweg en gaat dan aan de overzijde van die weg verder naar de Hertogswetering. Daar kies je links richting Kennedybaan of rechts richting Oijenseweg. De derde Groene Vinger begint aan de Spitsbergenweg achter sportcomplex Rusheuvel en eindigt op de Meerdijk, nabij het Ossermeer. Ook op dát punt kan de wandeling links of rechts worden voortgezet. Combinaties van de drie struinpaden, die alle drie ook zijn opgenomen in het wandelroutenetwerk, zijn dus gemakkelijk te maken!

Dick Roza

Maas uiterwaard Blauwe Sluis geopend

Met een kanonschot werd op 5 juli de heringerichte Maas- uiterwaard De Blauwe Sluis in Gewande officieel geopend. Het voormalige campingterrein is nu een natuurgebied geworden waarin de contouren van een oud fort te zien zijn en waar een nieuwe pier is aangelegd.

Uitzicht vanaf moderne pier

Bijzonder is dat dit herinrichtingsplan in korte tijd door 5 verschillende partijen is gerealiseerd. In 2010 startte de gemeente 's-Hertogenbosch met het opruimen van het terrein waar camping De Blauwe Sluis was gevestigd. In 2012 besloten ook Rijkswaterstaat, Waterschap Aa en Maas, Natuurmonumenten en Werkplaats de Gruyter er gezamenlijk een gebied van te maken waar dieren en planten gedijen. En waar mensen kunnen genieten van de mooie natuur, de rust en het water. In het uiterwaardengebied is een ondiepe geul gegraven. Die nieuwe geul en natuurlijke Maas-oevers zorgen ervoor dat planten, vissen en andere waterdieren, die hier van nature thuis horen, weer kunnen floreeren. Dit draagt bij aan het ecologisch herstel van de Maas. Tevens zijn verschillende contouren van het Fort Blauwe Sluis uit de 19e eeuw weer zichtbaar gemaakt. Het gaat om een schans die de toenmalige Rode en Blauwe sluis moest beschermen.

Foto: Maikel Samuels

In het verlengde van het fort is een moderne pier met een uitkijkpunt aangelegd, waardoor de bezoeker een mooi uitzicht heeft over de rivier. Die pier en het uitzichtpunt werden ontworpen door de in Nederland studerende Chinese Chen Mao. Rondom het uitkijkpunt, dat bij hoogwater met zijn voeten in het water staat en dan als het ware een schiereiland vormt, zijn in een cirkel stapstenen aangelegd. Die stenen nodigen kinderen uit tot spelen op de grens van land en water.

Dick Roza

Operatie Steenbreek extra actueel

De beelden van overstroomde huizen en straten die ons dit voorjaar via TV en kranten onder ogen kwamen, zullen bij iedereen nog wel op het netvlies staan. Daarom vragen we nóg maar eens aandacht voor de "Operatie Steenbreek", die in januari 2015 gelanceerd werd en welke actie een initiatief is van "De vitale groene stad".

Gevolgen van verstening

"De stenen, onderhoudsvrije tuin is een modetrend die door media in stand wordt gehouden. We zien het in huis-en-tuin-TV-programma's en magazines steeds weer terug.

We zijn er ook aan gewend geraakt om onze woonomgeving totaal naar ons gemak in te richten. Particulieren bewust maken van de gevolgen en ervan overtuigen om meer groen in hun tuin aan te brengen, is wat ons te doen staat", zo zegt stadsecoloog Wout Veldstra. Want verstening versterkt het stedelijk hitte-eiland, vermindert de ruimte voor biodiversiteit in de stad en speelt een belangrijke rol in de waterhuishouding. Tijdens de hoosbuien dit voorjaar moest het regenwater snel worden afgevoerd om overlast te voorkomen. Dit betekende een enorme druk op het riool. Burgers die hun tuin vergroenen, dragen dus een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van hun buurt. Zeker als men bedenkt dat plusminus 40% van de stedelijke oppervlakte in bezit is van particulieren! Het doel van de actie "Operatie Steenbreek" is dan ook om de burgers te enthousiasmeren om hun tuin te vergroenen. De negatieve gevolgen van verstening worden daarbij onder de aandacht gebracht, zoals de afbreuk van biodiversiteit en aan klimaatverandering. En minder groen in de tuin betekent natuurlijk ook minder vogels, insecten en andere dieren.

Dick Roza

www.operatiesteenbreek.nl
www.devitalegroenestad.nl

Wilde bijen, kruiden en veehouderij

Melkveehouders kunnen maatregelen nemen die zowel goed zijn voor de bij als voor de gezondheid van het vee. Dat bleek tijdens een workshop "Wilde bijen, kruiden en veehouderij" die het Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) op 17 augustus organiseerde i.s.m. ZLTO-Oss en de Agrarische Natuurvereniging D'n Beerse Overlaet bij veehouder v.d. Berselaar in Maren-Kessel.

Kruiden en vee gezondheid

Wilde bijen hebben een belangrijke functie in de bestuiving van landbouwgewassen. Er bestaan meer dan 350 soorten wilde bijen in Nederland. Minstens de helft daarvan gaat echter in aantal achteruit. De melkveehouderij kan een belangrijke rol spelen in het nemen van bij vriendelijke maatregelen. Zo werd tijdens de workshop ook de werking van kruiden in de veehouderij toegelicht. Veel kruiden hebben een geneeskrachtige werking en kunnen zowel curatief als preventief werken. Bij van de Berselaar loopt een proef met verschillende soorten klavers in het grasland en in deze klavergraslanden zijn verschillende soorten hommels aangetroffen! Klaver in het dieet is ook positief voor de gezondheid van het vee. Zo zit er extra calcium in (goed voor de botten) en stimuleert het de bloedsomloop van het vee én rolklavers zijn worm afdrijvend. De opbrengst van een kruidenrijk grasland hoeft niet veel te verschillen met gewoon grasland. De workshop was onderdeel van de Bee Deal Oss, waarin de gemeente Oss, Brabant Water en waterschap Aa en Maas afspraken hebben geregeld om gezamenlijk de leefomgeving van de bij te verbeteren.

Dick Roza

www.beedeals.nl

Het Bernhovenpad

Een klein stukje wandelen in de natuur kan overal in onze omgeving. Zelfs als je in ziekenhuis Bernhoven in Uden bent opgenomen of daar op bezoek bent. Want dat ziekenhuis profileert zich niet voor niets als "Natuurlijk Bernhoven" en nodigt iedereen dan ook uit om een frisse neus te halen in de omringende natuur van het ziekenhuis.

Kuurtuin met zachte muziek

Vrijwilligers van IVN-Uden hebben 3 jaar geleden bij Bernhoven een kort wandelpad aangelegd. Dat bestaat uit twee "rondjes", een kleine van 2 km en een wat ruimer rondje van 4 km. Je komt op beide routes een enorme variatie aan landschappen tegen, zoals een beekdal, heide, bos en echt oud agrarisch landschap met houtwallen en zandpaden. Maar je wandelt ook door een oude buurtschap. Het Bernhovenpad begint bij het bord dat in de "voortuin" van Bernhoven staat. Je gaat de hoofdingang uit en dan direct rechts. Beide routes volgt je door op de wandelroutekaart de wandelknooppunten aan te houden. De beschrijving van de wandelroutes is verkrijgbaar bij PatiëntService in de hal van het ziekenhuis. Daar is ook een speciale rolstoel te leen voor minder validen met een begeleider, waarmee makkelijker over wat onbegaanbare zandwegen kan worden gereden. Maar in de buitenruimte van het ziekenhuis is nog meer te vinden voor de natuurliefhebber. Kunstenaar Ben Raayman ontwierp een zogenaamde kuurtuin en legde daartoe een lint van stenen vanuit de hoofdingang richting het natuurgebied. Deze Deense zwerfkeien variëren in gewicht van 700 kilo tot 18 ton. De stenen, waarin het gewicht staat afgedrukt, nemen in omvang toe naarmate de bezoeker meer richting de Maashorst wandelt. Bij de laatste en grootste steen kun je even op een bank gaan zitten en genieten van de aangename (film)muziek die je daar omspoelt. Ook is er - aan de westkant van het ziekenhuis - nog een bijzondere vogelkast te zien. Op de polikliniek kindergeneeskunde is aan de binnenkant van het raam een verrekijker gemonteerd. En als je die verrekijker op de vogelkast richt, kun je de vogels die in de kast gaan zitten spotten.

Dick Roza

Het Bernhovenpad

Brabants lekkerste biertje komt uit Ravenstein

Bij de finale van de tweede editie van de Brabants Lekkerste Bier wedstrijd, die op zondag 10 september in de Museumbrouwerij in Hilvarenbeek gehouden werd, heeft de pas één jaar bestaande Stadsbrouwerij Wiskracht uit Ravenstein met haar 8,5 procent triple "Bastion" de eerste prijs, bestaande uit een fraaie bokaal, gewonnen.

Vrijwilligers genoten van winnende bier

De wedstrijd was georganiseerd door de drie Brabantse Dagbladen: Brabants Dagblad, Eindhovens Dagblad en De Stem. De jury stond onder leiding van René Bastiaanse directeur van het Brabants Historisch Informatie Centrum BHIC. Wiskracht ging de strijd aan met nog 32 collega-brouwers uit Brabant. Drie meer dan bij de eerste editie vorig jaar. Toen ging de Muifelbrouwerij uit Berghem met haar Zuster Agatha quadrupel met de eer strijken. Wiskracht moest in de afvalronde de strijd aan gaan met "D'n Draok" uit den Bosch en "Frontaal" uit Breda. We feliciteren de Ravensteinse brouwers Wil Princen en Wil van Haren, lid van onze vriendenclub, met hun fraaie overwinning. Onze vrijwilligersgroep genoot tijdens haar bezoek op 8 september aan de brouwerij - gevestigd in bijgebouw Bastion in Molen de Nijverheid - al van het winnende Bastionbier!

Dick Roza

Groene Loper Smederij

In de maand september werd in de vier Maashorstgemeenten Uden, Landerd, Bernheze en Oss door IVN-Brabant een zogenaamde "Groene Loper Smederij" georganiseerd. Dit als voorbereiding van de najaar-voucherronde. De laatste avond vond plaats op 28 september in de buurttuin BergbOss in Oss.

Aanvragen tot 1 november

Het Groene-Loper-project ondersteunt burgerinitiatieven die de Maashorst verrijken, hetzij qua landschap of qua belevingswaarde voor bewoners en bezoekers. Ondersteuning vindt plaats in de vorm van huiskamerbijeenkomsten, werkateliers en smederijen, waarvoor bewoners met ideeën en hart voor de Maashorst worden uitgenodigd. Daarnaast denken de lokale Groene-Loper-aanbaggers en de gemeenten actief mee bij het uitwerken en realiseren van de ingebrachte initiatieven. Er zijn weer vouchers (stimuleringsbijdragen) beschikbaar van 250, 500 en 750 euro voor de ideeën en initiatieven. De gemeenten en de Groene-Loper-aanbaggers denken ook graag mee over aanvullende financieringsbronnen voor de initiatieven. De aanvraagtermijn voor de vouchers loopt nog tot 1 november.

Dick Roza

www.allemaalmaashorst.nl/groene-lopers

DE MAASHORST
GEZOND LANDSCHAP

LOONBEDRIJF PETER LOEFFEN

Waterstraat 5, 5374 KB SCHALJK • Tel.: 0486-461505 • Fax: 0486-464230

Kort Nieuws

Wandelen met IVN

Zondag 9 oktober

Paddenstoelenwandeling

10:00 uur | 5 km | 2,5 uur
Vertrek: Willibrordusputje, Wilibrorduslaan, Oss.
Van aardster tot aardappelboleet en alles wat de herfst ons verder biedt!

Zaterdag 29 oktober

De Nacht van de Nacht

19.30 uur, 3 km, ca. 1,5 uur
Vertrek: de Naaldhof, Docfablaan 22, Oss.
In het donker wandelen en toch veel zien. Laat zaklampen maar thuis!!

Zondag 13 november

Bodem en stenen Maashorst

10:00 uur | 5 km | 2,5 uur
Verzamelpunt: Bomenpark, Vosselweg 3, Heesch.
Tijdens de wandeling vinden we sporen van de Maas!

Maandag 26 december

Kerstwandeling door Stelt

10:00 uur | 5 km | 2,5 uur
Vertrek: Klooster aan de Benedictuslaan, Oss.
Even een frisse neus halen!

beleef de natuur!

Frank van Dorst, 06-52483313
frankvandorst@home.nl

Wandelen met Maasland Gilde

Vrijdag 14 oktober

Keentse uiterwaarden

14:00 uur, o.l.v. gids Toon Voets. Startpunt nabij de nieuwe brug naar Keent op de Maasdijk bij Overlangel.

Vrijdag 4 november

Rondwandeling rond de "Camping van Hofmans"

14:00 uur. Startpunt bij knooppunt Paalgraven richting Grave(N 324). Na iets meer dan een kilometer rechtsaf de Palmstraat in. Daarna eerste straat rechts en daar parkeren.

Vertrek van beide wandelingen met gecombineerd vervoer vanaf parkeerplaats Anton Jurgenshuis, Schadewijkstraat 6, Oss om 13.30 uur.

www.maaslandgilde.nl

Onderhoud bomen en beplanting op Maasdijken

Waterschap Aa en Maas laat nog tot en met november op en naast de Maasdijken bomen rooien en snoeien en beplanting snoeien en afzetten. In de loop van het jaar worden dan weer nieuwe bomen geplant. De werkzaamheden worden uitgevoerd in het gehele beheergebied van Aa en Maas tussen Boxmeer en Waalwijk, dus óók in onze regio.

Degelijke voorbereiding

De werkzaamheden zorgen voor meer lichtval. Daardoor ontstaat een stevige grasmatten waar verschillende bloemen- en kruidensoorten kunnen groeien. De beplanting wordt gesnoeid en boomvormers worden, waar nodig, verwijderd. Dit voorkomt schade aan de dijk en het zorgt voor een stevige en bestendige dijk. Het afgelopen jaar zijn de bomen allemaal door een erkend bedrijf geïnspecteerd op veiligheid en gezondheid, zoals bijvoorbeeld op dode takken, scheuren en zwammen. Ook de beplanting werd geïnspecteerd en beoordeeld. Op basis van deze inspectie worden de werkzaamheden uitgevoerd. Ook werd, voordat de aanemer aan het werk begon, een flora- en faunacheck gedaan. Mochten zeldzame soorten voorkomen, dan liet men de boom of beplanting staan. Daarna werd onderzocht welke onderhoudswerkzaamheden men kon doen zonder schade aan te richten. De aanemer werkt met de gedragsregels flora en fauna voor waterschappen. (DR)

Honderd nieuwe lezers erbij!

Onze nieuwsbrief wordt nu door zo'n 100 nieuwe lezers gelezen, zij het digitaal, want het secretariaat van Stichting Maasmeanders stuurt onze krant voortaan door aan al haar aangesloten leden. (DR)

Wandelroute Land van Ravenstein

De NS wandelroute "Land van Ravenstein" werd door het magazine Landleven uitgeroepen tot "wandeling van de maand augustus". De wandeling werd door Landschapsbeheer Oss samen met NS en Wandelnet uitgewerkt en integraal opgenomen in ons wandelroutenetwerk. (DR)

Buurtnatuur- buurtwaterfonds

Het Nederlandse klimaat verandert: de temperatuur stijgt, we krijgen te maken met extreem natte en droge periodes. Dat heeft gevolgen voor mens, dier en milieu. Denk aan wateroverlast, het verdwijnen van bepaalde dieren en planten en grote droogte in de stad.

Kleinschalige projecten

Dat vraagt om actie! Van overheid en bedrijfsleven, maar óók burgers kunnen iets doen. Samen maken ze de buurt mooi, groen en gezond. En dat is niet alleen maar goed, maar ook nog eens leuk om te doen. Buurtbewoners die samen aan de slag willen voor een groenere buurt, kunnen een beroep doen op het "Buurttuin-buurtwaterfonds" voor een financiële bijdrage. Provincie Noord-Brabant, de drie Brabantse waterschappen en het Prins Bernhard Cultuurfonds ondersteunen buurtgerichte natuur- en waterprojecten. Het gaat om kleinschalige projecten in verstedelijkt gebied, die samen met buurtbewoners kunnen worden gerealiseerd, zoals stadslandbouw, geveltuintjes, waterberging, de tuin "onttegenen", projecten die zorgen voor positieve effecten op het klimaat, het waterbewustzijn, educatie en een gezonde, duurzame leefomgeving. Aanvragen kunnen worden gedaan door stichtingen en door zzp'ers op het gebied van buurtcultuur tot een maximum van €10.000 en 60% van de projectkosten. Zelf aan de slag? Doe mee en kijk voor de regeling en het aanvraagformulier op de website. (DR)

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

www.cultuurfonds.nl/natuurwaterfonds

Schappen in Landerij VanTosse

Onze vaste schapenhouder Jos van Gaal uit Maren-Kessel, wiens schapen al lange tijd op een tiental van onze projecten grazen, heeft per eind augustus óók een deel van zijn circa 400 schapen in het gras van onze Landerij rond ons insectenhotel lopen. Een extra attractie voor de tuiniers en de bezoekers! (DR)

Zwerfafval-ophaalkarretje

Onze oud-vrijwilliger Tiny van Nistelrooij, over wiens zelfgemaakte zwerfafval-ophaalkarretjes we in onze nieuwsbrief van juni schreven, heeft inmiddels voor onze vrijwilliger Tony van der Heijden óók een karretje gemaakt en dat inmiddels aan haar overhandigd. We hopen dat ze er veel gemak van zal hebben bij het opruimen van zwerfafval in het Vierwinden- en Docfabos. (DR)

Geitenkaas uit automaat

Bij de melkgeiten- en kalverenhouderij van de familie Van Loon aan de Mikkeldonkweg 17 in Oss staat sinds september vorig jaar een automaat aan de straat.

Daar kunt u de hele dag terecht voor lekkere geitenkaas en runderworst. Voor op het brood, bij de borrel of als tussendoortje. U kunt kiezen uit een negental soorten geitenkaas, zoals jong, belegen en oud, maar ook heel aparte, zoals italiano, peterselie/knoflook, koriander, fenegriek en brandnetel. U kunt de geitenkaas ook mooi laten verpakken, eventueel met een potje VanTosse honing en/of runderworst. (DR)

Archeologiedagen in Oss

Op 14, 15 en 16 oktober zijn er voor de eerste keer archeologiedagen in Noord-Brabant. Ook in Oss is dan veel te doen!

Pop-Up Archeologiehuis

De start van het evenement is een lezing over de bloedige veldslag tussen Germaanse stammen en de legioenen van Caesar in Maren-Kesssel, 55 jaar v. Chr., op donderdag 13 oktober in de Rabozaal van de Lievekamp. Die lezing wordt gegeven door Prof. Dr. N. Roymans en begint om 19.30 uur. De toegang is gratis, maar vooraf aanmelden via de website is noodzakelijk! Van vrijdag 14 t/m zondag 16 oktober is er aan het Walplein in Oss een Pop-Up Archeologiehuis. Met exposities, films, Romeinse soldaten, het determineren van eigen vondsten en kinderactiviteiten. Op zondag 16 oktober zijn er busexcursies naar het Vorstengraf en de grafheuvels op Paalgraven, die door onze vrijwilligers onderhouden worden. (DR)

www.lievekamp.nl
www.archeologiedagen.nl

Stadjes aan de Maas

Omroep Walraven uit Ravenstein heeft recent enkele stadjes aan de Maas uitvoerig belicht. Zo was op vrijdag 18 augustus Megen aan de beurt, op vrijdag 26 augustus Batenburg en op vrijdag 2 september Grave. Misschien komen er nog wel meer stadjes aan de beurt. (DR)

www.omroepwalraven.nl/uitzending-gemist

Subsidie erven in buitengebied

De gemeente Oss startte in september met een subsidieproject waarmee 60 erven in het buitengebied kunnen worden aangekleed met beplanting, nestkasten voor uilen, vleermuizen etc. Dit om het buitengebied aantrekkelijker te maken voor mensen en dieren.

Start acties begin 2017

Er is veel mogelijk binnen dit project. Denk aan het terugbrengen van de karakteristieke beplanting, zoals knotbomen, heggen, fruitbomen en houtwallen of het aanleggen van poelen en het plaatsen van nestkasten. De gemeente stemt altijd alle plannen af op de locatie! Er komen informatieavonden, excursies en nieuwsbrieven. Naar verwachting start men begin 2017 met het leveren van beplanting en nestkasten. Vink Tuin en Landschap en Natuurbalans Limes Divergens voeren het project uit. Wilt u alvast uw interesse kenbaar maken, neem dan contact op met project-leider Geert Vink, 06-27119742 of info@vinktuinenlandschap.nl. (DR)

De Tuut: laatste stoomweekend

In het weekend van 22 en 23 oktober wordt het laatste stoomweekend van dit seizoen gehouden in museum de Tuut in Appeltern. Het museum is geopend van 11.00 tot 16.00 uur en de En als u toch in de Tuut bent, kunt u gelijk nog (tot eind oktober) de tentoonstelling "Het water de baas" bekijken. In tekst en beeld wordt verteld over meer dan 700 jaar strijd tegen het water in het land van Maas en Waal. (DR)

Engwijkp pad geopend

Na een grote opknapbeurt werd het historische Engwijkp pad in Lith, één van de bekendste dorps- en kerkpaden in de regio (ook wel "weesjes" genoemd), op 9 september door wethouder Johan van der Schoot feestelijk geopend.

Drempelstenen

Na de opening werd gezamenlijk een ronde ge-wandeld over het pad met een korte toelichting op enkele bijzondere punten door landschapsarchitect Rob Aben. De werkgroep "Padenplan", bestaande uit Heemkundekring Maasdorpen, de dorpsraad Lith, landschapsarchitect Ron Aben en enkele afdelingen van de gemeente Oss, is bezig met het werk aan verschillende cultuurhistorische paden in de gemeente Oss. De werkgroep wil de paden behouden, met elkaar verbinden en meer laten opvallen. Zodat de mensen de paden herkennen en gebruiken. Zo heeft de gemeente Oss, om de bijzondere paden beter zichtbaar te maken, hardstenen drempelstenen laten maken met daarin de naam van het pad. Die drempelstenen, gemaakt door Atelier Pierre Lust in Lith, liggen, naast het Engwijkp pad in Lith, óók nog bij "Den Heiligen Gang" in Kessel en het "Rust Roest Pad" in Maren. (DR)

www.oss.nl/padenplan

Meer Maashorst nu bij Regio Oss

Het gratis maandelijks informatieblad "Meer Maashorst", dat tot nu toe bij weekblad De Sleutel werd ingelegd, is van "bezorger" veranderd. Met de uitgave van 31 augustus vindt u "Meer Maashorst" voortaan aan het einde van de maand in weekblad Regio Oss. (DR)

Vrijwilligers- en stagemarkt

Op woensdag 17 oktober is er van 13:00 tot 17:00 uur een vrijwilligers- en stagemarkt in het gemeentehuis in Oss. Ruim 40 organisaties uit Oss e.o. bieden op deze middag vrijwilligerswerk en maatschappelijke stages aan. De stagemarkt werd al jaarlijks georganiseerd voor scholieren, het is dit jaar voor het eerst dat de markt zich ook richt op vrijwilligerswerk voor volwassenen. De markt is bedoeld voor volwassenen die een leuke en zinvolle tijdbesteding in de vorm van vrijwilligerswerk zoeken én voor scholieren dit die schooljaar een maatschappelijke stage gaan lopen. (DR)

Geslaagde cursus Landschapsbeheer

Vijftien van onze vrijwilligers, waaronder onze coördinatoren en een drietal vertegenwoordigers van Landschapsbelang uit Geffen - dat nu óók bij Landschapsbeheer Oss hoort - hebben met groot succes deel genomen aan een vierdaagse cursus Landschapsbeheer, die in maart en september gehouden werd. In de nieuwsbrief van December 2016 zal een uitvoerig verslag geplaatst worden van Hans Hamersma over de opzet en de uitvoering van de cursus. (DR)

Roots

In september bestond het onafhankelijke natuurtijdschrift Roots alweer vijf jaar!

Middenin de Natuur

In die 5 jaar heeft Roots een aparte plaats ingenomen tussen de andere natuurtijdschriften van bijvoorbeeld Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, IVN, KNNV en Brabants Landschap. Roots staat midden in de natuur en heeft naast enkele vaste rubrieken en veel korte artikelen elke maand een apart thema. Het blad is schitterend geïllustreerd en modern van vormgeving. Een staf van bekende, vaste medewerkers en fotografen staan garant voor veel lees- en kijkgenot. Ook de drie vaste columnisten, auteur Tommy Wieringa, boswachter André Donker en boerin Mariska ten Den, worden zeer gewaardeerd. Roots verschijnt elke maand in een omvang van 100 pagina's full colour en is voor €5,95 te koop bij de boekhandel en tijdschriftenzaak. (DR)

roots
www.rootsmagazine.nl

"Week van het Landschap"

Ieder jaar organiseert Brabants Landschap de "Week van het Landschap" in één van haar gebieden.

Natuurfilm en lunch

Dit jaar organiseert men een week vol gratis activiteiten van 16 t/m 23 oktober in de natuur bij Golden Tulip Jagershorst aan de rand van natuurgebied Valkenhorst, Valkenswaardseweg 4 in Leende. Het belooft weer een hele leuke, informatieve, actieve en vooral gezellige week te worden! De week van het Landschap wordt, zoals ieder jaar, weer feestelijk geopend met de "beschermersdag"

op zondag 16 oktober, die gratis en exclusief is voor u als beschermer. Die dag begint om 08:00 uur en duurt tot 17:00 uur en heeft als hoogtepunten de premiëre van natuurfilm Valkenhorst met "making of" en een lunch met streekproducten, die echter niet gratis is!! Aanmelden via website of telefoon 0411-622755. (DR)

www.weekvanhetlandschap.nl

Meet & Greet met Wiesje Peels

Op zondag 25 september organiseerde "Kunst aan de Maas" een meet & greet met Wiesje Peels, die dit jaar de fotoserie "Fluxum" maakte voor de kunstroute langs de oevers in het landschap en in de directe omgeving van de Maas. Dit als afsluiting van de derde editie van "Kunst aan de Maas" die van juni tot eind september werd gehouden.

Maasbaken kreeg vaste plek!

De meet & greet vond plaats tijdens een exclusieve tour met het Maasmeandertreintje langs een aantal kunstwerken onder het genot van hapjes en drankjes uit de streek. De fotoserie Fluxum vertelt over de rivier, het landschap en de identiteit van het Osse buitengebied. Acht grote en opvallende fototorens van Lith tot Keent en

een beeld in Ravenstein lieten bijzondere verhalen over idyllische plekken langs de Maas zien. Ook het kunstwerk "Maasbaken" van Herman Cop-pus, dat deze zomer een permanente plek kreeg in Oijen, werd door de gasten van Wiesje bezichtigd. De meet & greet startte bij terras "Effe zitte" in Megen en werd afgesloten bij de bierbrouwerij in Oijen. (DR)

www.kunstaandemaas.nl

Pluk- en oogstfeest Kasteel Tongelaar

Tijdens de week van het Landschap is kasteel Tongelaar in Mill van 12.00 tot 18.00 uur het decor van een groot en culinair "Pluk- en oogstfeest". Dit "feest" vindt plaats op zondag 23 oktober.

Smaakmarkt en lekker eten

Men kan er eerlijk en lokaal eten van het "Buffet des overvloeds" en er is een smaakmarkt van producten uit de regio, waaraan ook Landerij Van-Tosse deelneemt. Ook zijn er wildpluk-wandelingen, is er live cooking en geven een bierbrouwer en een imker demonstraties. Tevens kan men met de huifkar een toer over het landgoed maken of aan verschillende workshops en mini-colleges deelnemen.

En in de historische toren van het kasteel is een tentoonstelling over de Jonker Fris-periode van het landgoed. Kinderen kunnen fruit plukken, zelf moes maken, het blote voetenpad lopen en een tarte tatin bakken in het historische bakhuisje van Tongelaar. The Feliciano's zorgen voor een muzikale omlijsting van de middag en de toegang is geheel gratis. (DR)

www.kasteeltongelaar.nl

Hertenkamp Hazenakker weer geopend

Na een sluiting van twee jaar vanwege een ingrijpende renovatie, is het 50 jaar oude hertenkamp bij de Hazenakker op zaterdag 24 september door wethouder Johan van der Schoot weer heropend.

Dieren dichterbij publiek

In de afgelopen periode werd vervuilde grond afgegraven en werd nieuwe grond aangebracht. Oude bomen werden gerooid waarbij Landschapsbeheer een helpende hand toe stak en er werden nieuwe bomen geplant. De vorm van het park werd spelerseer gemaakt zodat de herten, schapen en geiten nu ook beter van dichtbij bekeken kunnen worden. Ook kwamen er een mooie nieuwe stal en een stevige nieuwe vandaalbestendige omheining en werden informatiepanelen geplaatst. De dierenweide is eigendom van de gemeente Oss. NME-centrum en kinderboerderij voeren het beheer uit. (DR)

Agri Food Capital

Van 12 t/m 25 oktober bruist noordoost Brabant van de evenementen en activiteiten. Dan vindt namelijk de tweede editie van de Dutch Agri Food Week plaats. Kijk voor het volledige programma op de website.

www.dafwaf.nl

MAASPAK RECREATIE

- * Groepsaccommodaties (2 x 20 personen) volledig ingericht en geheel toegankelijk voor minder valide
- * Losse kamer verhuur
- * Sfeervol cafe met buitenterras
- * Vergader- en conferentieruimte
- * Verzorging van onbijt, lunch en diner
- * Organisatie van activiteiten en workshops
- * Een rustige, groene kindvriendelijke omgeving en camping.

Kijk voor meer informatie op onze site: **LAURENSHOEVE.NL** Of bel: **0486 412166**

Poelstraat 3 5371KJ Dienen Tel: 0486 412166 Fax: 0486 41 53 26 E-mail: laurenshoeve@home.nl

Nacht van de Nacht

De twaalfde editie van de "Nacht van de Nacht" vindt dit jaar plaats op zaterdag 29 oktober, de langste nacht van het jaar! Die nacht doven bedrijven en gemeenten reclameverlichting en belichting van gebouwen en worden er weer honderden evenementen in het donker georganiseerd. Zo laten ze zien dat het belangrijk is duurzaam met verlichting om te gaan!

Anita Witziers en André Kuipers ambassadeurs

Afgelopen jaar was de "Nacht van de Nacht" een groot succes. Door heel Nederland werden maar liefst 350 evenementen georganiseerd in het duis-ter, waar meer dan 40.000 mensen van hebben genoten. Meer dan 350 organisaties werkten mee aan de "Nacht van de Nacht": sterrenwachten, natuurorganisaties en diverse andere initiatiefnemers. Ook doofden 155 gemeenten en bedrijven de belichting van gebouwen. Dit jaar zetten maar liefst negen bekende Nederlanders zich als in ambassadeurs voor de "Nacht van de Nacht", waaronder televisiepresentatrice Anita Witziers en ruimte-vaarder André Kuipers. (DR)

www.brabantsemilieufederatie.nl/nachtvandenacht

Opening Vrijwilligersseizoen Brabants Landschap

Zaterdag 15 oktober vindt de jaarlijkse opening plaats van het vrijwilligersseizoen Landschapsbeheer van Brabants Landschap. Dit jaar gaat men op bezoek bij de Natuurwerkgroep van de gemeente Rucphen: actief in natuurbeheer en natuuronderhoud. De groep geeft op die dag, die voor de 30^e keer gehouden wordt, een beeld van de veelheid van haar activiteiten. (DR)

www.brabantslandschap.nl

Nacht van de Nacht ook bij Natuurcentrum de Maashorst

Ook Natuurcentrum De Maashorst haakt, evenals vorig jaar, weer in op de "Nacht van de Nacht" die op zaterdag 29 oktober gehouden wordt.

Dieren in de nacht

De avondactiviteit begint om 19.00 uur en duurt tot 21.30 uur. Deelname kost €5 voor volwassenen en €2,50 voor kinderen. Zaklampen zijn verboden! De Nacht van de Nacht is een activiteit voor het hele gezin. De deelnemers worden in groepen verdeeld. Iedere groep gaat met een natuurgids het bos in en maakt een wandeling van ongeveer 2,5 kilometer. Onderweg komen de groepen bij verschillende posten waar deskundigen iets vertellen over dieren in de nacht. Ook sterrenwacht Halley is weer aanwezig. Na afloop is er warme chocolade in het Natuurcentrum. Reserveren voor deelname is aan te raden via website of 0412-611945. (DR)

www.natuurcentrumdemaashorst.nl

Derde Berne Abdijbier

Op zondag 18 september presenteerde Stichting Berne Abdijbier uit Heeswijk-Dinther haar derde biertje, het Abt-triple, met 9% alcohol. Een jaar geleden introduceerde men de eerste twee abdijbieren, het Norbertijner Blond en het Prior Dubbel. Er staan voor de toekomst nog twee nieuwe bieren op stapel, het Abt-Generaal Quadrupel en het Witheren Witbier. (DR)

Column

Zo de vakanties zitten er op. Sommige mensen zullen zeggen eindelijk, anderen zullen zeggen helaas. Alles wordt weer een beetje normaal, de files, alle winkels functioneren weer normaal, in de bedrijven zijn de vakantiekrachten weer vertrokken om plaats te maken voor de vaste krachten. Bij ons lopen de werkdagen ook weer vol. Het weer deed ook mee, wat een eindsprint voor de zuidelijke vakantievierders. Prachtige weken hebben we gehad, maar voor de zomer als totaal waren er ook minpuntjes, te nat, te somber en te lage temperaturen. Maar het einde van de zomer is prachtig. Voor ons begint nu het oogstseizoen van de cranberry's, dankzij de regen en de zon hebben we een rijke oogst, tenminste zo ziet het er nu uit. Dat zijn weer vele uurtjes op de knieën om die oogst ook echt binnen te krijgen.

Langzaam aan loopt ook het project Landerij VanTosse ten einde. We hebben bijna alles wat we gepland hebben gerealiseerd. de prachtige fruitallee langs het fietspad in de Stelt, de hopvelden waar nu de 2e oogst wordt binnen gehaald. De inrichting van de tuin met hoogstam boomgaardje, het afbouwen van het huis Cumberland, de verkoop van onze eigen producten als, cranberry jam, cranberry saus, speltmeel en speltbloem en hop. Als de boomgaardjes voldoende fruit opbrengen kunnen we ook denken aan het (laten) maken van bv appel/perenstroop. Ik was onlangs op het landgoed Mariënwaard in Beesd tijdens hun jaarlijkse fair. Ze verkopen daar zoveel producten van eigen teelt van allerlei eigen gekweekte vruchten, stroop, jams, sausen, likeuren en chutneys. Op termijn zouden we dat ook kunnen realiseren. Landgoed de Stelt / Elzenburg fair, dat klinkt toch goed. Kortom het motto van het project "Proef het Landschap" is aan het einde van dit jaar grotendeels gerealiseerd.

We kunnen ons opmaken voor de winter, volgens sommigen zal die streng worden als we naar de noten- en beukenbomen kijken die evenals de hazelaars boordevol met noten zitten. Ook de besdragende bomen en struiken zitten goed vol, de standvogels en de overwinteraars uit het hoge noorden kunnen de winter doorkomen met wat er momenteel aan vruchten aan de bomen en struiken hangt.

Ook voor de vrijwilligers wordt goed gezorgd. Ton Velders heeft nieuwe warme jassen gekocht met logo, die de werkers in het veld, droog en warm zullen houden.

Ik wens ieder een mooie herfst en een lekker koude winter, dat is voor iedereen goed.

Beschouwer

De Koornbeemd b.v.

Cultuur- en Civieltechnische werken

Langendonkweg 11b 5345 HR OSS

www.dekoornbeemd.nl

www.vanliempdhuizenpark.nl

Weijen 77a 5388 HM Nistelrode
T. 0412- 61 10 04 F. 61 28 40
E. info@vanliempdhuizenpark.nl

Wint Landschapsbeheer een cheque van €1.000?

Op 1 oktober startte, vanuit "Wecycle" een landelijke promotie actie, waarbij gemeentes een cheque van €1.000 kunnen winnen voor een lokaal goed doel, organisatie of stichting. De gemeente Oss koos voor Landschapsbeheer Oss.

Grote kans op winst!

Als mensen e-waste (kleine elektrische apparaten) inleveren bij de milieustraat in hun gemeente en vervolgens "inchecken" via hun smartphone, kunnen zij punten verdienen. De 25 gemeenten met de meeste punten per inwoner winnen een sponsorcheque van €1.000 voor een lokaal goed doel of stichting, dit keer dus Landschapsbeheer Oss. Misschien leuk om te weten: deze actie is al eens eerder gehouden. Toen koos de gemeente Oss voor Stichting Hulphond in Herpen en viel in de prijzen met een sponsorcheque van €1.000 tot gevolg. Daar gaan we nu ook weer voor! Voor meer informatie over deze actie kijk dan op de website of mail/bel naar t.roosmalenepveu@oss.nl of bel 06-31762345. DR

www.inleveren.wecycle.nl

Beregeningsinstallaties
www.regenopafroep.nl

RUIJS TuinTechniek
M 06-51286021

Houtversnipperservice
www.houtversnipperservice.nl

Groenten, Fruit, Verse salades, Boeren zuivel,
Kaas, Vlees, IJs, Streekproducten en Geschenken

Onze openingstijden:

ma	gesloten
di t/m vr	10:00 - 18:00
za	9:00 - 17:00

Wist u dat de familie
Spierings, naast het
melkvee bedrijf en de

sierviskwekerij, ook een Landwinkel heeft? Hier vindt u een ruim assortiment verse producten uit de regio, waaronder VanTosse streekproducten. Kom snel eens langs, wij helpen u graag!

U vindt ons aan de Oijenseweg 284 in Oss,
net buiten de Oijense Zij naast Spierings Vis.

Oijenseweg 284 - Oss - www.landwinkelspierings.nl

www.ecopoll.nl

Bezoek het bijenteeltmuseum/imkerij en stap in de wereld van de honingbij. Tevens verkoop van honing en andere bijenproducten en imkermaterialen.

**Voor rondleidingen, workshops & imkeropleidingen:
Imkerij Ecopoll, Leiweg 5c Geffen, 06-20431610
Openingstijden: vrijdag en zaterdag van
11.00 tot 16.00 uur of op afspraak**

Bijenteeltmuseum - Imkerij

Werkgroep Landschapsbeheer Oss

Werkdagen en mededelingen

Werkschema 2016

Oktober

Zaterdag 1, vrijdag 7, woensdag 12, vrijdag 21, vrijdag 28

November

Zaterdag 5, vrijdag 11, woensdag 16, vrijdag 25

December

Zaterdag 3, vrijdag 9, woensdag 14, vrijdag 23, vrijdag 30 onder voorbehoud!

Werktijden

De werktijd op de werkdagen is van 9:00-12:30 uur. Werklocatie en verzamelplaats worden tijdig per mail bekend gemaakt. Ook langere werktijden en extra werkdagen worden per mail doorgegeven.

Inlichtingen en aan- of afmeldingen

Inlichtingen en aan- of afmeldingen kunt u mailen naar werkgroep@landschapsbeheer-oss.nl of naar pr@landschapsbeheer-oss.nl. U kunt ook bellen naar 0412-642368.

Telefoonnummers

Henk Smouter (algemeen/projectcoördinator) 06-54288252
Tonnie van Hooff (coördinator beheer) 06-37456820 (ook tijdens de werkdagen).

Klusjesochtend

Iedere dinsdag klusjesochtend op onze Landschapswerf aan de Tolstraat 3, 5342 NH Oss tussen 9:00-12:00 uur. Telefoon 0412-474322.

Groentestalletje

Van half augustus tot het einde van het seizoen staat op de dinsdag- en donderdagochtenden in onze tuinderij bij het poortje van de tuin aan het Laantje van Cumberland een geïmproviseerd groentestalletje bemand door onze eigen tuinders. Onze vrijwilligers maar ook passanten uit de buurt kunnen tegen voor een zacht prijsje groenten- en fruitproducten kopen. Vooral de bewoners van de Witte Hoeflaan maken regelmatig gebruik van die verse, biologische producten. (DR)

Platte kar

Het "wagenpark" van Landschapsbeheer Oss is kortgeleden nog weer eens uitgebreid. Er werd een "platte kar" aangeschaft, die, nadat hij door onze technische dienst van zijborden was voorzien, achter onze tractor gekoppeld al goede diensten deed bij de bewatering van de bomen aan de fruitallee en bij het vervoer van de gezaagde boomstammetjes voor onze stammetjesmuurtjes in de Stelt. (DR)

Mutaties Vrijwilligersgroep

In de afgelopen drie maanden konden we vier nieuwe vrijwilligers verwelkomen. Maar we moesten er ook zes uit ons bestand afvoeren.

De eerste nieuwteling was Eric Megens (43) uit Oss. Eric werkte voor de eerste keer mee in De Stelt op 8 juli. Vervolgens kwam op 1 september Anouk de Bree óók uit Oss en eveneens 43 jaar oud, onze vrijwilligersgroep versterken. Ze werkt op donderdag in de tuin van de Landerij. Vervolgens mochten we Ingrid den Ouden (46) weer aan onze vrijwilligerslijst toevoegen. Ingrid is voornamelijk actief in het Vierwinden- en het Docfabos. En tenslotte sloot op 23 september Sjef van Genugten (73) zich in de eendenkooi in Macharen nog aan bij onze vrijwilligersgroep. We moesten echter ook weer zes vrijwilligers van de vrijwilligerslijst afvoeren, namelijk Bas Bosmans, Anne Marie Oogjens, Ben de Kadt, Peter Veenstra, Arthur van Bavel en Victor Loderus. Bas Bosmans en Anne Marie Oogjens moesten afscheid nemen vanwege gezondheidsredenen, Arthur van Bavel kreeg weer een baan en Ben de Kadt, Peter Veenstra en Victor Loderus waren niet meer geïnteresseerd in ons vrijwilligerswerk. Het totaal aantal vrijwilligers bedraagt nu 118. (DR)

Eric Megens

Anouk de Bree

Ingrid den Ouden

Sjef van Genugten

Steeds meer vrienden

Het aantal particulieren en bedrijven dat lid is van de Vriendenclub van Landschapsbeheer Oss neemt steeds meer toe. Tot september kwamen er dit jaar alweer bijna 20 Vrienden bij. Het totaal aantal Vrienden bedraagt nu 307. Heb je vrienden of kennissen van wie je denkt dat ze ons best wel willen ondersteunen en ook elke drie maanden onze interessante nieuwsbrief willen lezen? Ze kunnen zich dan voor een contributie van minimaal €10 per jaar aanmelden bij pr@landschapsbeheer-oss.nl of 0412-642368. (DR)

